

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 1.1 ผู้วิจัย
 - 1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสูงยาง
 - 1.3 ครูโรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน 4 คน ประกอบด้วย
 - 1.3.1 ครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
 - 1.3.2 ครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
 - 1.3.3 ครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
 - 1.3.4 ครูแนะแนว จำนวน 1 คน
 2. กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านสูงยาง จำนวน 18 คน
 3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 36 คน ประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 18 คน

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 18 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของ หลาด จันทรสมบัติ (2550 : 269-272) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและเตรียมทีมวิจัย 2) การสร้างแรงจูงใจ จิตสำนึกส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมิน 3) การวางแผนแบบมีส่วนร่วมและพัฒนาทีมวิจัย 4) การนำแผนไปปฏิบัติและพัฒนา 5) การติดตามและประเมินผล และ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและเตรียมผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำบันทึกข้อความแจ้งเวียนให้ครู - อาจารย์ ในโรงเรียนบ้านสูงยาง เรื่องการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง หาอาสาสมัครเข้าเป็นผู้ร่วมวิจัย ประชุมเสวนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้ปกครอง ครู เมื่อได้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแล้วประชุมคณะวางแผนการดำเนินงาน ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนบ้านสูงยาง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา รายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กำหนดทิศทาง/เป้าหมายในการพัฒนาจากการประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยใช้การสังเกต และการศึกษาเด็กเป็นรายกรณีแล้วนำผลที่ได้จากการสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแรงจูงใจ จิตสำนึก การมีส่วนร่วมในการประเมิน เป็น การเรียนรู้ร่วมกันและการพัฒนาการของการมีส่วนร่วมในชั้นเบื้องต้นจนถึงขั้นการมีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กิจกรรมในการดำเนินการสร้างแรงจูงใจ จิตสำนึก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมิน ดังนี้

1. ประชุมสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมวิจัยได้กระตุ้นผู้ร่วมวิจัยให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน เห็นผลดีของการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จโดยใช้การเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติเป็น โจทย์และการตั้งคำถามในการวิจัยร่วมกัน โดยใช้การบรรยาย โดยใช้สื่อแผนภาพ และรายละเอียดของการดำเนินงาน โครงการ

2. สร้างทีมผู้ร่วมวิจัยโดยร่วมประชุมชี้แจงการดำเนินงาน โครงการและให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครื่องมือในการวิจัยแยกเป็น

เครื่องมือเพื่อพัฒนางาน ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะต้องนำไปวางแผนและพัฒนานวัตกรรมหลัก คือ การเรียนรู้แบบโครงการ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังการพัฒนาโดยใช้รูปภาพ ผลงานทางวิชาการของผู้ประสบความสำเร็จ และกำหนดแนวทางในการพัฒนา ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติ และ แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3. สร้างความตระหนักร่วมโดยให้ทีมวิจัยทดลองใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนบ้านสูงยาง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 18 คน

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนแบบมีส่วนร่วมและพัฒนาทีม เพื่อพัฒนาศักยภาพของทีมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. การวางแผนและพัฒนาศักยภาพทีมโดยประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิด เพื่อหากลยุทธ์ในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ และนำแผนการเรียนรู้ไปใช้สอนจริงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นจึงได้จัดโครงการพัฒนาทีมผู้ร่วมวิจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ โดยกรอบเนื้อหา คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการที่เน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กลยุทธ์ที่ใช้ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง

2. ส่งเสริมให้ผู้ร่วมวิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ นำไปใช้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนไปปฏิบัติและพัฒนางาน ตามข้อตกลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้ร่วมวิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการไปใช้สอนจริง เมื่อทีมผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ มีความเข้าใจ และมีแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการแล้ว ได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนนักเรียนจริง และให้เกิดชิ้นงานที่เป็นรูปธรรม

2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำ ปฏิทินการดำเนินงาน ส่งผลให้มีปฏิทินปฏิบัติงาน และถือเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ร่วมกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยบรรลุเป้าหมายสูงสุดตามปฏิทิน ดำเนินงานวิจัยที่กำหนดไว้

3. ส่งเสริมให้โรงเรียนประเมินผลก่อนดำเนินงานวิจัย โดยให้ทีมผู้ร่วมวิจัย ได้ใช้แบบประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 3 ด้าน 3 ตัวบ่งชี้ ๆ ละ 15 ข้อ รวม 45 ข้อ แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติ ได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการรักการอ่านเสร็จเรียบร้อยตามระยะเวลาที่กำหนด

4. สรุป สะท้อนผลระหว่างดำเนินการร่วมกับผู้ร่วมวิจัย ที่เป็นทั้ง คณะครู และผู้ปกครอง ให้เกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงการ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการไปใช้ การประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมในช่วงที่ผ่านมาว่าเกิดผลเช่นไร มีปัญหา และอุปสรรคหรือไม่ เราจะร่วมกันหาทางแก้ไข และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามปฏิทินการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้อย่างไร ซึ่งผลปรากฏว่าการดำเนินงานวิจัยเป็นไปตาม ปฏิทินและแผนการดำเนินการวิจัยที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามประเมินผล เพื่อให้การจัดโครงการพัฒนาการ ดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านสูงยาง เป็นไปตามความมุ่ง หมายของการวิจัย จึงได้ดำเนินการดังนี้

1. ติดตามการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงการของผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัย ปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัยได้นำรูปแบบการสอนแบบ โครงการ โดยเน้น โครงการคุณธรรมไปใช้ สอนนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยผลที่เกิดจากการนำ แบบสอบถามผู้ปกครองในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน มีผลเป็นที่น่าพอใจมาก

2. ประเมินผลหลังดำเนินงานวิจัย โดยให้ทีมผู้ร่วมวิจัย ได้ใช้แบบประเมิน พฤติกรรมกรปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดำเนินการประเมินผลหลังดำเนินการวิจัย การประเมินผลดังนี้ (1) ประเมินพฤติกรรมกรปฏิบัติ หลังดำเนินการเพื่อเปรียบเทียบกับก่อน ดำเนินการ (2) แบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งในการดำเนินการตามแบบประเมิน ได้เก็บรวบรวม ข้อมูลการปฏิบัติอย่างละเอียด และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ที่ละกิจกรรมและแปลผล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบบันทึกการปฏิบัติ และแบบประเมินมา

วิเคราะห์ผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลมาเขียนบรรยาย โดยพรรณนาวิเคราะห์และนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

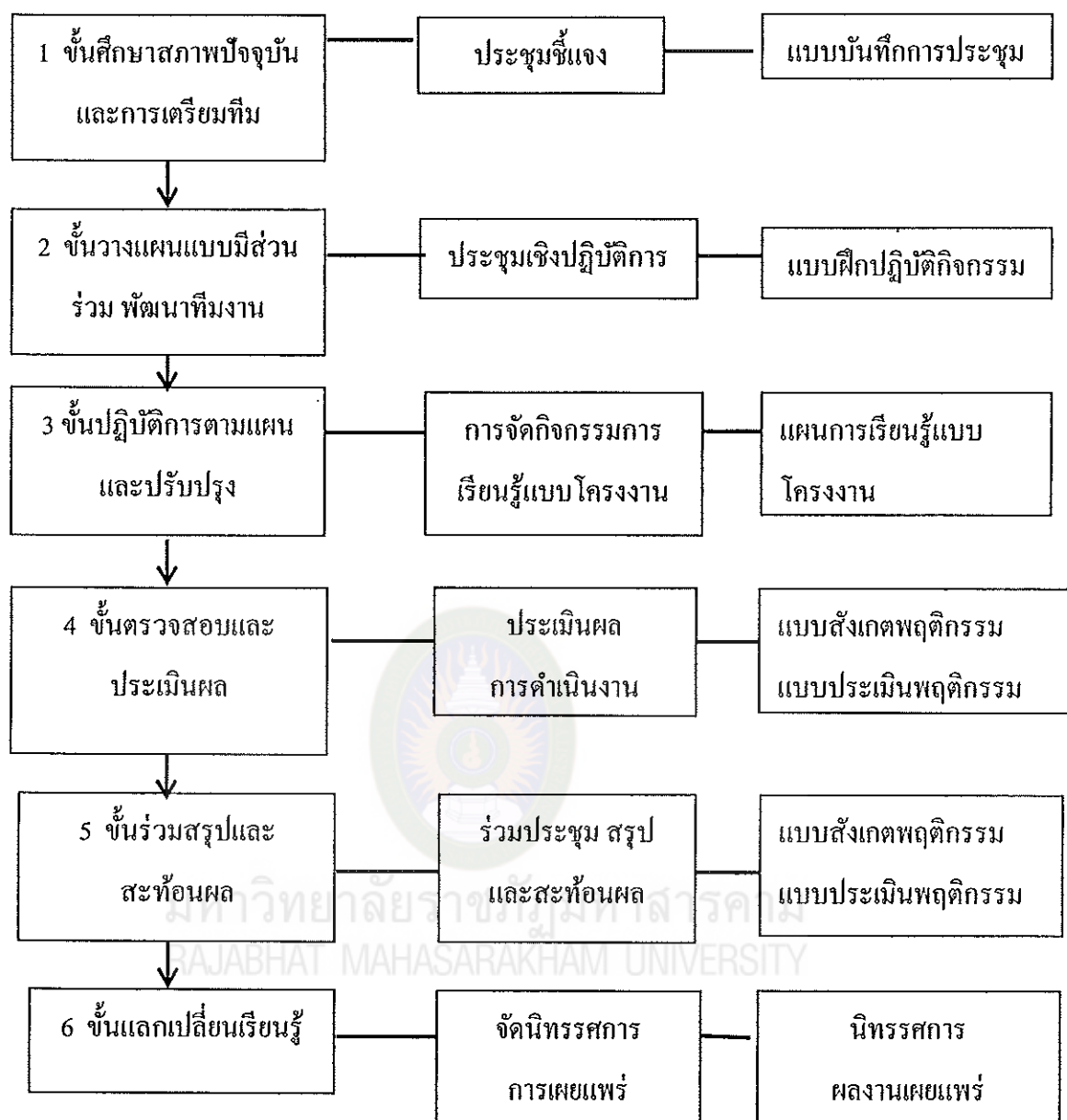
3. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน การจัดทำโครงงาน โดยเฉพาะ โครงงานคุณธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังความมีวินัย คุณธรรมที่ดี ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างถาวรและยั่งยืน โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัย และเข้ารับการอบรมสัมมนาจากหน่วยงานที่จัดตามโอกาส

ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้การจัดโครงการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนั้น จึงได้ดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูผู้ร่วมวิจัย ได้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และนำเสนอผลงานการวิจัย ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน ตามโครงการ(Open House) และเปิดครัวโรงเรียนเพื่อแสดงผลงาน ในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เติมเต็มในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับงานด้านการวิจัยหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนา เห็นความแตกต่าง มีมุมมองในหลายๆด้าน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

2. ส่งเสริมให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยตาม โครงการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หรือผลงานการวิจัยที่หลากหลาย ไปยังกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับคณะครู และนำเอาประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มวิทยฐานะต่อไป โดยเฉพาะการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือผลงานวิชาการทั้งเรื่องที่เป็น โครงการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยตรง และมีเรื่องที่เกี่ยวข้องนำเสนอ

ในการวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด แสดงดังภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

การพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ได้ดำเนินการตาม ขั้นตอนวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนการพัฒนากิจการดำเนินงานคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียน (Action plan)

ขั้นตอน	การดำเนินการ	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ/ .	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
1 ขั้นศึกษา สภาพปัจจุบัน และการเตรียม ทีม	ประชุมเสวนา ผู้ปกครอง ครู ร่วม วางแผนการดำเนินงาน ศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหา	เพื่อให้ทีมผู้วิจัย ได้ ข้อมูลพื้นฐานด้าน พฤติกรรมของ นักเรียน	แบบบันทึกการ ประชุม	มีข้อมูล พื้นฐานด้าน คุณลักษณะ อันพึง ประสงค์
2 ขั้นวางแผน แบบมีส่วนร่วม พัฒนาทีมงาน	ประชุมเชิงปฏิบัติการ ในการจัด กิจกรรม การเรียนรู้แบบ โครงการ	เพื่อร่วมกันในการ ออกแบบ นวัตกรรม หลัก คือ การเรียนรู้ แบบโครงการ และ เครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	แบบฝึกปฏิบัติ กิจกรรม โครงการ	มีนวัตกรรม หลัก คือ โครงการ และ เครื่องมือใน การเก็บ รวบรวม ข้อมูล
3 ขั้นปฏิบัติการ ตามแผนและ ปรับปรุง	ทีมวิจัย นำแผนการ จัดการเรียนรู้แบบ โครงการไปใช้สอน จริงตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้	เพื่อให้ทีมวิจัยนำ นวัตกรรมไปใช้สอน จริงจากการประชุม เชิงปฏิบัติการ และ การเรียนรู้จากการลง มือปฏิบัติจริง	แผนการเรียนรู้ แบบโครงการ	มีแผนการ จัดการ เรียนรู้แบบ โครงการ

ขั้นตอน	การดำเนินการ	วัตถุประสงค์	เครื่องมือ	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
4 ขั้นตรวจสอบ และประเมินผล	ส่งเสริมให้ผู้ร่วมวิจัย ประเมินผลการนำ นวัตกรรมไปใช้	เพื่อประเมินผลการ พัฒนาพฤติกรรมของ ผู้เรียนจากการจัด กิจกรรม การเรียนรู้ แบบโครงการ	- แบบสังเกต พฤติกรรม - แบบประเมิน พฤติกรรม	นักเรียนมี การพัฒนา พฤติกรรม ด้านวินัยดี ขึ้น
5 ขั้นร่วมสรุป และสะท้อนผล	ติดตามการใช้แผนการ จัดการเรียนรู้แบบ โครงการของผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย	เพื่อพัฒนาแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงการ สอดคล้องกับการ พัฒนาผู้เรียน	- แบบสังเกต พฤติกรรม - แบบประเมิน พฤติกรรม	ครูมี แผนการจัด กิจกรรม แบบ โครงการ
6 ขั้น แลกเปลี่ยน เรียนรู้	ได้มีการจัดนิทรรศการ แสดงผลงาน และ นำเสนอผลงานการ วิจัย ในช่วงก่อนปิด ภาคเรียน ตาม โครงการ(Open House)	เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ เผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ	- นิทรรศการ - แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์	มีผลงาน ทางวิชาการ และเป็นที่ยอมรับ -มีการ เผยแพร่ ผลงาน

กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา

1. กลยุทธ์ในการพัฒนา ในการพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนาดังนี้

1.1 การพัฒนาครูที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความมีวินัยในตนเอง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการรักการอ่านโดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ กลยุทธ์การมีส่วนร่วม สามภาคี คือครู ผู้ปกครองและนักเรียน

1.2 การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดกิจกรรมพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยกลยุทธ์การสร้างกระบวนการเรียนรู้ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือมี 2 ชนิด ประกอบด้วย

1. แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 3 ด้าน คือด้านความมีวินัยในตนเอง ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และการรักการอ่าน ที่ใช้ในการประเมินก่อนและหลังการพัฒนา
2. แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติของนักเรียนแบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้และปรับปรุง ประเมินโดย ครู นักเรียน เพื่อนนักเรียนและ ผู้ปกครอง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

1.1 แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.1.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสารและงานวิจัย

ศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบ การสร้างตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74 - 78) ศึกษารายละเอียดการสร้างแบบประเมินจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่าย เนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นการศึกษา

1.1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับความเหมาะสม คือ มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

1.1.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ค่าความเหมาะสม	ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	4.51 – 5.00
มาก	3.51 – 4.50
ปานกลาง	2.51 – 3.50
น้อย	1.51 – 2.50
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50

1.1.4 ดำเนินการสร้างแบบประเมินฉบับร่าง เนื้อหาครอบคลุมความ มุ่งหมายและขอบเขตการวิจัย เพื่อพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้นักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน

1.1.5 นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ฉบับร่างที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง

1.1.6 นำแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์มา ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) นายอดิศักดิ์ ศรีสมบัติ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา

2) นางกัลยาณี ศรีสมบัติ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร และการสอน

3) นางสุภาพิช หลีกคำ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา

1.1.7 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะภายใต้การแนะนำ คู่มือของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.1.8 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

1.2 แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบประเมินพฤติกรรมปฏิบัติ

1.2.1 ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์ วิธีการในการสร้างแบบสังเกต จาก เอกสารและงานวิจัยตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2549 : 54 - 65)

1.2.2 วิเคราะห์การนิยามกรอบเนื้อหาในแต่ละด้าน เพื่อกำหนดประเด็นการ สังเกตให้ครอบคลุมเนื้อหา

1.2.3 ร่างแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติตามกรอบเนื้อหาในแต่ละด้าน

1.2.4 นำร่างแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจและแนะนำ

1.2.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

1.2.6 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ
ข้อเสนอแนะ

1.2.7 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะภายใต้การแนะนำ
ดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2.8 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

2.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ การสังเกตแบบมี
ส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

3.2 การตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน (Audit trail) ได้แก่ แบบประเมิน
พฤติกรรมการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบ
วัดความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน โครงการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

4. ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1 การตรวจสอบผลวิเคราะห์ข้อมูลกับสภาพจริง จากแบบสอบถามและ
แบบประเมิน

4.2 การตรวจสอบจากผู้รวบรวมข้อมูลหลายคนจากแบบสังเกตการเก็บ
รวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยซึ่งใช้แบบสังเกต แบบบันทึก
แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านคุณธรรมของนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม
ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำแบบประเมินพฤติกรรมที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยมี
ความสมบูรณ์ครบถ้วน ทุกฉบับและตรวจให้คะแนนรายข้อ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้งโดยภาพรวมและจำแนกรายด้านและรายชื่อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม